

SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ

Mihai Eminescu (1850 – 1889)

Se naște, la 15 ianuarie 1850, la Botoșani.

Își petrece copilăria în orașul natal, dar și la Ipotești (unde tatăl, căminarul Gheorghe Eminovici, avea o moșie răzășească), bucurându-se de o totală libertate de mișcare și de a cunoaște oamenii locului și natura înconjurătoare – stare evocată cu adâncă nostalgie în poeziile pe care

le va scrie mai târziu (precum *Fiind băiet* sau *O, rămâi*).

Debutează, în 1866, cu poezia *De-aș avea*, în revista *Familia*, din Pesta, al cărei director, Iosif Vulcan, îi schimbă numele din Eminovici în Eminescu.

Adevărata sa consacrare se produce în 1870, odată cu începerea fructuoasei colaborări la revista *Convorbiri literare* – a societății și cenaclului „Junimea” din Iași. Versurile publicate aici (între care *Rugăciunea unui dac*, *O, rămâi*, *Lacul*, *Povestea codrului*, *Revedere*, *Împărat și proletar*, *Lucefărul*) vor constitui substanța singurului volum care i-a apărut poetului în timpul vieții – editat, în 1884, de Titu Maiorescu, reputatul om de cultură aflat la conducerea „Junimii”; cel care își motiva gestul afirmând că „am făcut-o dintr-un simțământ de datorie (...)” față „de iubitorii de literatura noastră”, cărora le vor deveni, astfel, „mai accesibile scrierile poetice (...) ale unui autor, care a fost înzestrat cu darul de a întrupa adâncă sa simțire și cele mai înalte gândiri într-o frumuseță de forme, subțil al cărei farmec limba română pare a primi o nouă viață”.

LA MORMÂNTUL LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
 Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
 C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
 Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
 Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
 Vuiește în cadență și sună întristat;
 Căci, ah! geniul mare al deșteptării tale
 Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
 Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
 Colò unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
 Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare,
 Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
 Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
 Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
 Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
 O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
 Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă
 Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
 Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
 În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
 Colò, în Eliseu!...

(Lăcrimioarele învățăceilor..., 15/27 ianuarie 1866)

DE-AȘ AVEA...

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare,
Ca și florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai răsând cu iarbă verde,
Ce se leagănă, se pierde,
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o florică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sânului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cântând vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blândișoară
Ca o zi de primăvară,
Cătu-ți ține ziulița
I-aș cânta doina, doinița,
I-aș cânta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

(*Familia*, II, 6, 25 februarie/9 martie 1866)

DIN STRĂINĂTATE

Când tot se-nveselește, când toți aci se-ncântă,
Când toți își au plăcerea și zile fără nori,
Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă
L-a patriei dulci plaiuri, la câmpii-i răsători.

Și inima aceea, ce geme de durere,
Și sufletul acela, ce cântă amortit,
E inima mea tristă, ce n-are mângâiere,
E sufletu-mi, ce arde de dor nemărginit.

Aș vrea să văd acuma natala mea vâlcioară,
Scăldată în cristalul pârăului de-argint,
Să văd ce eu atâta iubeam odinioară:
A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibele din vale,
Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
Visări misterioase, poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută, mititică,
În valea mea natală, ce undula în flori,
Să tot privesc la munte în sus cum se ridică,
Pierzându-și a sa frunte în negură și nori.

CUPRINS

ANTUME

La mormântul lui Aron Pumnul	5
De-aș avea... ..	6
Din străinătate.....	7
La Bucovina	9
Asta vreu, dragul meu	11
Misterele nopții.....	14
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	16
La Heliade	18
La o artistă.....	19
Amorul unei marmure.....	21
Junii corupți.....	23
La moartea Principelui Știrbey	27
Venere și Madonă.....	28
Epigonii	31
Mortua est!.....	36
Înger de pază.....	39
Egiptul.....	40
Cugetările sârmanului Dionis	44
Înger și demon	48
Floare albastră.....	53
Împărat și proletar	56
Făt-Frumos din tei	65
Melancolie.....	69
Crăiasa din povești	71
Lacul.....	73

Dorința	74
Călin (file din poveste)	76
Strigoii.....	87
Povestea codrului.....	100
Povestea teiului.....	103
Singurătate	107
O, rămâi	109
Pe aceeași ulicioară... ..	111
De câte ori, iubito... ..	113
Rugăciunea unui dac	114
Atât de fragedă.....	116
Sonete.....	118
Freamăt de codru	120
Revedere	122
Despărțire.....	124
O, mamă.....	126
Scrisoarea I	127
Scrisoarea II	133
Scrisoarea III.....	137
Scrisoarea IV.....	148
Scrisoarea V.....	154
Luceafărul.....	159
Doina.....	176
S-a dus amorul.....	179
Adio.....	181
Ce e amorul?.....	183
Pe lângă plopii fără soț... ..	185
Și dacă... ..	187

Glossă	188
Odă (în metru antic).....	192
Iubind în taină... ..	193
Trecut-au anii... ..	194
Veneția.....	195
Se bate miezul nopții... ..	196
Cu mâne zilele-ți adaogi... ..	197
Peste vârfuri.....	199
Cu penetul ca sideful	200
Somnoroase păsărele... ..	201
De-or trece anii... ..	202
Lasă-ți lumea... ..	203
Te duci... ..	206
Din valurile vremii... ..	208
Ce te legeni... ..	209
La mijloc de codru... ..	210
Mai am un singur dor.....	211
De-oi adormi... ..	213
Nu voi mormânt bogat.....	215
Iar când voi fi pământ	217
Criticilor mei	219
Diana	221
Din noaptea... ..	223
Sara pe deal.....	224
Nu mă înțelegi.....	225
La steaua	226
De ce nu-mi vii	227
Kamadeva	228

POSTUME

Viața mea fu ziuă	229
Ondina (fantazie)	230
Steaua vieții	239
Basmul ce i l-aș spune ei.....	240
Ai noștri tineri... ..	244
Fiind băiet păduri cutreieram.....	245
Colinde, colinde	247
Rugăciune.....	248
Răesai asupra mea... ..	249
Stelele-n cer	250
Dintre sute de catarge	252